

АДМІНІСТРАТИВНЕ І ФІНАНСОВЕ ПРАВО

УДК 349.3

ЩОДО ПИТАННЯ СТРОКІВ ЗВЕРНЕННЯ ДО СУДУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ ТА ПРИРІВНЯНИМИ ДО НИХ ОСОБАМИ ІЗ ВИМОГАМИ ПРО СТЯГНЕННЯ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Оксана Гірник

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: hirnyk.oksana@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-9062-325X*

Висвітлено особливості вирішення судами питання строку звернення до суду військовослужбовців та інших прирівняних до них осіб із вимогами про стягнення грошового забезпечення. Зроблено висновок про доцільність застосування процесуальних строків звернення до суду, визначених у Кодексі законів про працю України, а не Кодексом адміністративного судочинства України, адже предметом спору є грошове забезпечення як особливий вид винагороди за працю. Проаналізовано практичні проблеми законодавчого обмеження строку звернення до суду тримісячним терміном для вирішення трудових спорів, серед яких: визначення дії таких процесуальних норм у часі та момент початку обчислення відповідного строку. Враховуючи факт виникнення процесуальних правовідносин із вирішення спору про стягнення сум грошового забезпечення після набрання чинності нормами, які обмежують позивача певним строком для такого звернення, доведено доцільність поширення відповідних положень також на військовослужбовців, які були звільнені до набрання чинності такими змінами. Обґрунтовано позицію, що строк звернення до суду для стягнення сум грошового забезпечення не може обчислюватися з моменту звільнення військовослужбовця зі служби, а повинен обумовлюватися датою повідомлення такої особи про нараховані та фактично виплачені суми грошового забезпечення, які стали предметом спору.

Ключові слова: військовослужбовці, особи, прирівняні до військовослужбовців, грошове забезпечення, строк звернення до суду, дія закону в часі.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2023.76.125>

Судові спори щодо стягнення належних військовослужбовцям та прирівняним до них особам сум грошового забезпечення становлять значну частину усіх спорів, які розглядають адміністративні суди. Для розгляду такого спору по суті першочергово суди вирішують, чи дотримано позивачем (військовослужбовцем чи іншою прирівняною особою) процесуальний строк звернення до суду. З одного боку, це питання не мало б породжувати жодних проблем, оскільки процесуальні строки звернення в порядку адміністративного судочинства врегульовані Кодексом адміністративного судочинства України (далі – КАС України). Водночас оскільки предметом спору є грошове забезпечення військовослужбовців та прирівняних до них

осіб, то необхідно з'ясувати можливість застосування іншого нормативного акту, який також вирішує питання строків звернення до суду в частині вирішення трудових спорів. Більше того, нещодавні новації трудового законодавства в контексті строків звернення до суду ускладнили це питання, адже тепер суд має з'ясувати не лише норми якого закону йому застосувати, а також і те, чи поширюються запроваджені зміни на правовідносини, які виникнули до введення їх у дію.

У науковій літературі відсутні праці, у яких представлені проблеми захисту процесуальних прав військовослужбовців та інших прирівняних до них осіб, які звертаються до суду про стягнення грошового забезпечення. Також у контексті дослідження цієї проблематики цінними є праці В. І. Алещенко, Л. Ю. Величко, Д. О. Марусевич, О. Музичук, М. М. Постернак, О. В. Удовенко, Ю. А. Феленко, котрі досліджували співвідношення понять «грошове забезпечення» та «заробітна плата», а також обґрунтовували доцільність поширення норм трудового права на військовослужбовців та інших прирівняних до них осіб у спорах з питань виплати їм належного грошового забезпечення.

Мета цієї статті – з'ясувати можливість застосування положень трудового законодавства щодо строків звернення до суду для розгляду трудових спорів під час вирішення судами питання дотримання військовослужбовцями та іншими прирівняними до них особами такого строку у спорах про стягнення грошового забезпечення.

Питання строків звернення до суду з адміністративним позовом закріплено у ст. 122 КАС України. Частина 2 зазначеної статті встановлює шестимісячний строк звернення до суду за захистом прав, свобод та інтересів особи, який (строк) обчислюється з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів. Відповідно до ч. 5 ст. 122 КАС України для звернення до суду у справах щодо прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби встановлюється місячний строк [3]. Як бачимо, законодавець виокремлює спори з приводу проходження та звільнення з публічної служби в окрему категорію та встановлює особливий скорочений строк звернення до суду з відповідними вимогами. Аби з'ясувати, чи саме цей місячний строк застосовується до спорів, предметом яких є стягнення грошового забезпечення чи його складових на користь військовослужбовців та інших прирівняних до них осіб, розглянемо, що потрібно розуміти під поняттям публічна служба. Відповідне поняття закріплено у п. 17 ч. 1 ст. 4 КАС України як діяльність на державних політичних посадах, у державних колегіальних органах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, інша державна служба, патронатна служба в державних органах, служба в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування. Своєю чергою військова служба є державною службою особливого характеру, яка полягає у професійній діяльності придатних до неї за станом здоров'я і віком громадян України (за винятком випадків, визначених законом), іноземців та осіб без громадянства, пов'язаних із обороною України, її незалежності та територіальної цілісності. Час проходження військової служби зараховується громадянам України до їх страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби (ч. 1 ст. 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу») [9]. З огляду на це, можемо зробити висновок, що військова служба є особливим видом публічної служби, а її проходження передбачає особливе регулювання праці військовослужбовців. Тому, на перший погляд, в частині правового регулювання строків звернення до суду для вирішення питань,

пов'язаних із проходженням військової служби має застосовуватися ч. 5 ст. 122 КАС України.

Водночас спір щодо стягнення належного військовослужбовцю чи іншій прирівняній до нього особі грошового забезпечення є лише одним із різновидів спорів щодо звільнення громадян з публічної служби. Спеціальні строки звернення до суду для вирішення трудових спорів врегульовано ст. 233 Кодексу законів про працю України, серед яких (спорів) – щодо звільнення працівника з роботи, щодо оплати праці тощо [4].

Загальновідомо, що пріоритетними є норми спеціального законодавства, а норми трудового законодавства підлягають застосуванню лише у тих випадках, якщо спеціальними нормами не врегульовано спірних відносин, та коли про можливість такого застосування прямо зазначено у спеціальному законі. Військова служба як державна служба особливого характеру є публічною службою, а для спорів щодо прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби законодавець встановив місячний строк звернення до адміністративного суду.

Втім грошове забезпечення є спеціальним видом оплати праці військовослужбовців та прирівняних до них осіб. Саме такий підхід найпоширеніший у науковій літературі. Зокрема, О. Музичук розглядає грошове забезпечення як винагороду, що виплачується за виконання особою зумовленої трудовим договором (контрактом) службово-трудової функції і складається як з основних виплат, які проводяться незалежно від можливостей бюджетного фінансування, так і інших додаткових його видів, які мають право установлювати керівники органів і підрозділів внутрішніх справ у межах фонду оплати праці [6, с. 6]. М. М. Постернак уважає, що грошове забезпечення є «платою, яку військовослужбовці отримують за свою службу» [8]. Грошове забезпечення військовослужбовців, за словами О. В. Удовенко, є основним джерелом їх доходу, за допомогою якого вони спроможні задовольняти свої потреби в позатрудовому (особистому) житті, а відтак повною мірою реалізувати свій трудовий потенціал на військовій службі [12, с. 36]. Поняття «заробітна плата», «оплата праці», «грошове забезпечення» Д. О. Марусевич розглядає як синоніми, що означають винагороду за виконану роботу [5, с. 125].

Обґрунтовуючи доцільність застосування норм трудового законодавства у спорах про стягнення невикрашеного грошового забезпечення на користь військовослужбовців вчені наводять такі аргументи. Наприклад, Л. Ю. Величко вважає, що на військовій відносини поширено дію окремих норм чинного законодавства про працю, однак військовослужбовці виконують обов'язки лише за адміністративними договорами [2, с. 133–134]. Своєю чергою Ю. А. Феленко, будучи прихильником широкого застосування норм трудового законодавства, переконує, що військовослужбовець є працівником у розумінні трудового законодавства [15, с. 180].

Оскільки військовослужбовці є працівниками з особливим правовим статусом, то, за словами В. І. Алещенко, основу забезпечення їх соціальної безпеки становить саме грошове забезпечення, адже для військовослужбовців, як для працівників, грошове забезпечення є основним джерелом доходу, за допомогою якого ці працівники можуть задовольняти свої потреби [1, с. 15].

Питання щодо застосування норм трудового законодавства у спорах про стягнення з роботодавця належних працівнику сум розглядав також Конституційний Суд України. Відповідно до абз. 2 підп. 2.3 п. 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 15 жовтня 2013 року № 9-рп/2013 спір щодо стягнення невикрачених власником підприємства, установи, організації або

уповноваженим ним органом чи фізичною особою сум індексації заробітної плати та компенсації втрати частини заробітної плати у зв'язку з порушенням строків її виплати є трудовим спором, пов'язаним із недотриманням законодавства про оплату праці [11]. Щодо особливостей правозастосовної діяльності у цій категорії справ правовий висновок сформовано також Верховним судом, згідно з яким на військовослужбовців поширюється дія КЗпП України, в тому числі вказаної статті, у тих випадках, коли спеціальним законодавством не врегульовані особливості щодо строку звернення до суду з позовом про стягнення належної військовослужбовцю суми грошового забезпечення [7].

Тому, враховуючи вищезазначене, для вирішення питання строків звернення до суду з вимогами про стягнення належних військовослужбовцям та прирівняним до них особам сум грошового забезпечення суди повинні застосовувати положення ст. 233 КЗпП України. До недавнього часу положення цієї статті дозволяли працівнику у разі порушення законодавства про оплату праці звернутися до суду з позовом про стягнення належної йому заробітної плати без обмеження будь-яким строком [4].

Відповідно до ч. 2 ст. 233 КЗпП України (у редакції до 01.07.2022 року) у разі порушення роботодавцем законодавства про оплату праці звернення працівника до суду з позовом про стягнення заробітної плати, яка йому належить, тобто усіх виплат, на які працівник має право згідно з умовами трудового договору і відповідно до державних гарантій, встановлених законодавством, незалежно від того, чи було здійснене роботодавцем нарахування таких виплат, не обмежується будь-яким строком.

Своєю чергою Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин» внесено зміни, зокрема, до статті 233 Кодексу законів про працю України. З дати набрання чинності відповідних змін ч. 2 ст. 233 КЗпП України дозволяє працівнику із заявою про вирішення трудового спору у справах про звільнення звернутися до суду в місячний строк з дня вручення копії наказу (розпорядження) про звільнення, а у справах про виплату всіх сум, що належать працівникові при звільненні, – у тримісячний строк з дня одержання ним письмового повідомлення про суми, нараховані та виплачені йому при звільненні [10].

Обмеження строку звернення до суду у спорах про стягнення належних працівнику сум грошового забезпечення зумовимо чимало суперечностей у судовій практиці. Численними стали випадки відмови судами у прийнятті до розгляду позовів про стягнення сум грошового забезпечення на користь військовослужбовців та інших прирівняних до них осіб, які були звільнені до набрання чинності відповідними змінами. Зокрема, на розгляд Волинського окружного адміністративного суду надійшла позовна заява про зобов'язання військової частини нарахувати та виплатити індексацію грошового забезпечення військовослужбовцю, який був звільнений зі служби 22 жовтня 2021 року. Суд своєю ухвалою від 26.12.2022 року залишив цю позовну заяву без руху, посилаючись на пропуск позивачем тримісячного строку звернення до суду. Згідно з позицією суду, оскільки Закон № 2352-ХІ, яким внесено зміни до частини другої ст. 233 КЗпП України, набрав чинності 19.07.2022 року, до спірних правовідносин варто застосовувати тримісячний строк звернення до суду для захисту права щодо виплати індексації грошового забезпечення. Водночас, оскільки законодавчими змінами обмежено права працівників на звернення до суду з вимогами щодо виплати належних при звільненні сум тримісячним строком, який раніше не був обмежений, тому з метою усунення надмір-

ного формалізму при вирішенні питання про дотримання строку звернення до суду в зазначеній категорії спорів такий строк доцільно обчислювати з моменту набуття чинності відповідними змінами до КЗпП України, тобто з 19.07.2022 року, який є достатнім для реалізації усіма працівниками, що звільнені раніше, свого права на звернення до суду з вимогами про стягнення невиплачених при звільненні сум [13].

Дещо іншу позицію щодо строків звернення до суду із вимогами про стягнення грошового забезпечення висловив Львівський окружний адміністративний суд. На думку суду, ст. 233 КЗпП України у редакції, яка діяла до 18.07.2022 року і дозволяла працівнику у разі порушення законодавства про оплату праці звернутися до суду з позовом про стягнення належної йому заробітної плати без обмеження будь-яким строком. Однак, починаючи з 19.07.2022 року, у КЗпП України відсутня норма, яка передбачає право працівника на звернення до суду з позовом про стягнення належної йому заробітної плати, у разі порушення законодавства про оплату праці, без обмеження будь-яким строком. Тобто, після внесення Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин» коментованих змін, ч. 2 ст. 233 КЗпП України не врегульовано питання щодо строку звернення працівника до суду з позовом про стягнення заробітної плати, а лише встановлено строк звернення до суду виключно у справах про звільнення та у справах про виплату всіх сум, що належать працівникові при звільненні. Тому суд дійшов висновку про необхідність застосування ст. 122 КАС України під час вирішення питання про дотримання позивачем строку звернення до суду [14].

Із наведеного розуміємо, що внесення змін до ст. 233 КЗпП України зумовило чимало правозастосовних проблем. Першочергово щодо можливості застосування ст. 233 КЗпП України у справах про стягнення на користь військовослужбовців та інших прирівняних до них осіб грошового забезпечення, які розглядаються у порядку адміністративного судочинства. Інша проблема пов'язана з можливістю обмеження тримісячним строком права на звернення до суду з вимогою про стягнення належного грошового забезпечення військовослужбовців та інших прирівняних осіб, котрі були звільнені з лав військової служби до внесення відповідних змін, але звертаються до суду, коли такі зміни уже вступили в дію.

Вважаємо, що зміст ч. 1 ст. 233 КЗпП України закріплює широке коло випадків звернення до суду у межах тримісячного строку, адже законодавець використовує термін «трудовий спір». Тому вимога про стягнення на користь військовослужбовця чи іншої прирівняної до нього особи суми грошового забезпечення і є трудовим спором, звернутися за вирішенням якого правник може протягом трьох місяців з дня, коли він дізнався або повинен був дізнатися про порушення свого права, крім випадків, передбачених ч. 2 ст. 233 КЗпП України.

Для вирішення питання, чи поширюються нові строки звернення до суду для вирішення трудових спорів на військовослужбовців та інших прирівняних до них осіб, які були звільнені до запровадження відповідних змін, доцільно проаналізувати особливості дії закону в часі.

Відповідно до ч. 1 ст. 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи. Однак ст. 58 Конституції України не вирішує питання про дію нормативно-правового акта у часі, якщо правовідносини виникли до набрання чинності цим актом, а завершилися уже під час набрання ним чинності, який по-іншому регулює такі правовідносини. Варто з'ясувати, який нормативно-правовий акт (в якій його редакції) має бути застосований. Той, який діяв на момент виникнення права в особи (в цьому випадку – права на виплату

грошового забезпечення чи його складових), чи той, що був чинним на момент звернення до компетентного органу (суду) для вирішення спору, пов'язаного з порушенням відповідного права.

Також потрібно звернути увагу, що йдеться про норми процесуального права. Особливістю дії у часі норм процесуального права є те, що така дія має негайний характер, і це означає обов'язок застосування норми, яка була чинною на момент здійснення відповідної процесуальної дії (більш пізня норма процесуального права скасовує дію попередньої норми, яка регулює ті самі відносини). При цьому суд повинен враховувати загальні вимоги процесуального закону, згідно з якими при зміні правил процесу забороняється встановлювати нові обов'язки, скасовувати чи звужувати процесуальні права, належні учасникам судового провадження, чи обмежувати їх використання.

Резюмуючи зазначене, вважаємо, що ключовим у вирішенні цієї проблеми є момент, з якого повинен обчислюватися тримісячний строк звернення до суду. Частина 1 ст. 233 КЗпП України визначає, що такий обчислюють з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення свого права. Сам факт звільнення особи з військової служби не можна вважати датою відліку строку звернення до суду із вимогами про стягнення з військової частини чи іншого військового формування грошового забезпечення, яке повинно виплачуватися у період проходження військової служби. У момент звільнення особи зі служби роботодавець не повідомляє її про суми, які незаконно не виплачені, а подекуди і сам не усвідомлює про наявність відповідної заборгованості. Тому тримісячний строк звернення до суду, на нашу думку, повинен обчислюватися з дня, коли особа отримала від роботодавця повідомлення (інформацію) щодо нарахованих сум грошового забезпечення за спірний період. Для цього необхідно з'ясувати момент, коли особа фактично дізналася або мала реальну можливість дізнатися про наявність відповідного порушення (рішення, дії, бездіяльність), а не коли вона з'ясувала для себе, що певні рішення, дії чи бездіяльність стосовно неї є порушенням.

Висновки. Враховуючи вищезазначене, вважаємо, що обмежувати тримісячним строком на звернення до суду із вимогами про стягнення грошового забезпечення потрібно військовослужбовців, які були звільнені з лав військової служби до набрання чинності відповідними змінами, але звернулися до суду уже, коли такі зміни вступили в дію. Однак початок відліку відповідних строків необхідно здійснювати не з моменту видання наказу про звільнення особи, а з моменту, коли військова частина чи інше військове формування повідомили її про те, які суми в період проходження військової служби її були нараховані та фактично виплачені.

Список використаних джерел

1. Алещенко В. І. Служба у війську повинна стати привабливою та престижною. *Військо України*. 2007. № 11(89). С. 14–17.
2. Величко Л. Ю. Проблема поширення сфери дії трудового права на правове регулювання праці військовослужбовців. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 6 (21), Т. 1. С. 132–134.
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 року № 2747-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
4. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року № 322-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

5. Марусевич Д. О. Теоретичні засади адміністративно-правового регулювання грошового забезпечення поліцейських. *Адміністративне право і процесі; фінансове право; Інформаційне право*. 2017. Вип. 3. С. 123–128.
6. Музичук О. Сутність та особливості грошового забезпечення персоналу органів внутрішніх справ. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2007. Вип. 37. С. 5–7.
7. Постанова Верховного Суду від 29 вересня 2021 року у справі №160/8332/20. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96730766>.
8. Постернак М. М. Грошове забезпечення військовослужбовців: як обчислювати та надавати. *Головбух: Бюджет*. 2019. № 22(360). URL : <https://ebudget.mcfra.gov.ua/736888>.
9. Про військовий обов'язок і військову службу: закон України 25 березня 1992 року № 2232-ХІІ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>.
10. Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин: закон України від 01.07.2022 №2352-ІХ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2352-20#Text>.
11. Рішення КС України від 15 жовтня 2013 р. № 9-рп/2013 у справі за конституційним зверненням громадянина Дзьоби Юрія Володимировича щодо офіційного тлумачення положення частини другої статті 233 Кодексу законів про працю України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-13#Text>.
12. Удовенко О. В. Правове регулювання грошового забезпечення військовослужбовців : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05. Харків, 2021. 227 с.
13. Ухвала Волинського окружного адміністративного суду від 26 грудня 2022 року у справі № 140/7426/22. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108109264/>.
14. Ухвала Львівського окружного адміністративного суду від 31 січня 2023 року у справі №380/1332/23. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108719683>.
15. Феленко Ю. А. Щодо матеріальної відповідальності військовослужбовців. *Право та інновації*. 2014. № 4 (8). С. 179–186.

References

1. Aleschenko, V. I. (2007). Sluzhba u vijs'ku povynna staty pryvablyvoiu ta prestyzhnoiu. *Vijs'ko Ukrainy, № 11(89)*, 14–17.
2. Velychko, L. Yu. (2017). Problema poshyrennia sfery dii trudovoho prava na pravove rehuliuвання pratsi vijs'kovosluzhbovtiv. *Prykarpats'kyj iurydychnyj visnyk, vyp. 6 (21), t. 1*, 132–134.
3. *Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy vid 06 lypnia 2005 roku № 2747-IV*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
4. *Kodeks zakoniv pro pratsiu Ukrainy vid 10 hrudnia 1971 roku № 322-VIII*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
5. Marusevych, D. O. (2017). Teoretychni zasady administratyvno-pravovoho rehuliuвання hroshovoho zabezpechennia politsejs'kykh. *Administratyvne pravo i protsesi; finansove pravo; Informatsijne pravo, vyp. 3*, 123–128.
6. Muzychuk, O. (2007). Sutnist' ta osoblyvosti hroshovoho zabezpechennia personalu orhaniv vnutrishnikh sprav. *Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho universytetu vnutrishnikh sprav, vyp. 37*, 5–7.
7. *Postanova Verkhovnoho Sudu vid 29 veresnia 2021 roku u spravi №160/8332/20*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96730766>.
8. Posternak, M. M. (2019). Hroshove zabezpechennia vijs'kovosluzhbovtiv: iak obchysliuvaty ta nadavaty. *Holovbukh: Biudzheth, № 22(360)*. Retrieved from <https://ebudget.mcfra.gov.ua/736888>.

9. *Pro vijs'kovyj obov'iazok i vijs'kovu sluzhbu: zakon Ukrainy 25 bereznia 1992 roku № 2232-XII*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>.
10. *Pro vnesennia zmin do deiakyykh zakoniv Ukrainy schodo optymizatsii trudovykh vidnosyn: zakon Ukrainy vid 01.07.2022 №2352-IX*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2352-20#Text>.
11. *Rishennia KS Ukrainy vid 15 zhovtnia 2013 r. № 9-rp/2013 u spravi za konstytutsijnym zvernenniam hromadianyna Dz'oby Yuriia Volodymyrovycha schodo ofitsijnoho tlumachennia polozhennia chastyny druhoi statti 233 Kodeksu zakoniv pro pratsiu Ukrainy*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-13#Text>.
12. Udovenko, O. V. (2021). *Pravove rehuliuвання hroshovoho zabezpechennia vijs'kovosluzhbovtiv* : dys. ... kand. iuryd. nauk : 12.00.05. Kharkiv.
13. *Ukhvala Volyns'koho okruzhnogo administratyvnoho sudu vid 26 hrudnia 2022 roku u spravi № 140/7426/22*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108109264/>.
14. *Ukhvala L'vivs'koho okruzhnogo administratyvnoho sudu vid 31 sichnia 2023 roku u spravi №380/1332/23*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108719683>.
15. Felenko, Yu. A. (2014). *Schodo material'noi vidpovidal'nosti vijs'kovosluzhbovtiv. Pravo ta innovatsii, № 4 (8)*, 179–186.

**ON THE ISSUES OF THE COURT APPLICATION TERMS
BY THE MILITARY PERSONNEL AND OTHER EQUAL
PERSONS WITH THE CLAIMS
ON THE MONEY SECURITY COLLECTION**

Oksana Hirnyk

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000,
e-mail: hirnyk.oksana@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-9062-325X*

The article is devoted to the issues of the courts' application of the norms of procedural law, which determine the term of court application by the military personnel and other equal persons. Since this category of disputes is considered in the order of administrative proceedings, the author analyzes the content of Article 122 of the Code of Administrative Proceedings of Ukraine, which defines a one-month period for the plaintiffs to apply to the court in cases related to the acceptance of citizens for public service, its completion, dismissal from public service. It is concluded that military service is a special type of public service. The relevant provision of the procedural law contrasts the time frames for employees to apply to court for the resolution of labor disputes, including disputes about the collection of wages from the employer, which are fixed by the Labor Code of Ukraine. Taking into account the scientific analysis, as well as the conclusions of the Supreme Court, the understanding of the financial support of military personnel as a reward for work in the context of the provisions of the labor legislation is substantiated. Since the labor legislation contains special requirements regarding the term of application to the court in disputes about the recovery of remuneration for work, these norms are subject to application. Emphasis is placed on legislative changes regarding the terms of applying to court for the resolution of labor disputes, which were put into effect by the Law of Ukraine «On Amendments to Certain Laws of Ukraine on Optimizing Labor Relations.» The legal norms that were in effect before the entry into force of the relevant normative act and did not limit the employee's right to file a claim for the collection of wages due to him, i.e. all payments to which the employee is entitled under the terms of the

employment contract and in accordance with state guarantees, are compared, and valid legal limitations of the corresponding period of three months. The problems of application of such changes in the case of an application to the court with a claim for recovery of monetary support by military personnel and other persons equal to them, dismissed from the ranks of the military service before the entry into force of the relevant restrictions, are studied. On the basis of the analysis of case law, conclusions are drawn regarding the need to take into account the general principles of the operation of legal norms in time, as well as the moment from which the countdown of the three-month period of appeal to the court should begin. Taking into account the specifics of the procedural law norms, the author comes to the conclusion of the extension of limitation periods to subjects who were released from military service before the changes came into effect, but applied to the court already when such norms came into force. However, the expediency of starting the countdown of the relevant terms is substantiated not from the moment of recognition of the order on the release of persons from military service, but from the moment when the military unit or other military formation informed the person about the amounts accrued and actually paid during their military service.

Keywords: military personnel, persons equal to military personnel, money security, term of application to the court, effect of the law in time.

*Стаття: надійшла до редакції 14.02.2023
прийнята до друку 16.05.2023*